

1940: Geallieerde strategie

Het XXVI Legerkorps, bestaande uit de 9. Panzerdivision, de SS-Verfügungsddivision en vier infanteriedivisies, kreeg een dubbele opdracht: aansluiting maken met luchtlandingseenheden op de as Moerdijk – Dordrecht – Rotterdam én een mogelijke vijandelijke opmars vanuit Antwerpen naar het Zuidfront van de Vesting Holland tot staan brengen. Om die laatste reden wilden de Duitsers zo snel mogelijk de riviermondingen in handen zien te krijgen, dus ook de Westerschelde. Londen wist van oudsher de strategische positie van de Westerschelde en Walcheren op waarde te schatten. De Britse politiek-militaire leiding was bevreesd dat de Duitsers gemakkelijk vanuit Noord-Brabant of Zeeland Antwerpen zouden kunnen aanvallen of Engeland met luchtaanvallen zouden kunnen teisteren. De Britten voelden zich niet in staat te hulp te schieten; zij richtten hun aandacht vooral op het beperken van de gevolgen bij een Duitse bezetting van Nederland, door demolition parties te zenden. Alleen de Royal Navy zou met een klein aantal schepen actieve bijstand in de Westerschelde leveren. De Franse opperbevelhebber Gamelin had wel het oog op Nederland gericht. Hij vreesde dat de Nederlandse krijgsmacht zich op de Vesting Holland zou terugtrekken en dat de Duitsers gebruik zouden maken van het gat tussen de Nederlandse linies langs het Hollands Diep en door het rivierengebied enerzijds en die van Frankrijk en België bij Antwerpen en langs de Kempense kanalen anderzijds. Gamelin had eind-oktober al besloten zijn troepen in noordelijke richting tot aan de Schelde te laten oprukken. Begin november gaf hij opdracht plannen te ontwikkelen om in aanvulling van het Scheldeplan, ook troepen te zenden naar Zeeuws-Vlaanderen, Walcheren en Zuid-Beveland. De Franse opperbevelhebber achtte een krachtige verdediging daar onmisbaar voor de dekking van zijn linkerflank. De commandant van het 7e Leger, generaal Giraud, werkte dit plan nader uit. De 25e Gemotoriseerde Divisie (DIM) zou bij het uitbreken van vijandelikheden naar Antwerpen moeten doorstoten, de 31e Infanteriedivisie zou verdedigende posities op Walcheren en Zuid-Beveland moeten innemen.

Op 23 november ging Gamelin nog een stap verder. Zijn troepen zouden aansluiting met de Vesting Holland moeten maken en daarom richting Breda en Tilburg moeten oprukken. Hoewel dit voornemen op veel scepsis en tegenstand binnen zijn Generale Staf stuitte, wist hij met politieke steun zijn plan door te zetten. Het 7e Leger kreeg opdracht deze opmars voor te bereiden en kreeg hiervoor extradivisies onder bevel. Voor Zeeland is relevant dat de oorspronkelijk voor deze provincie bestemde, goede reguliere eenheden van het Franse leger nu meer oostelijk – de opmars richting Breda en Tilburg – werden geplaatst en dat de versterking van de Zeeuwse verdediging kwam te liggen bij minder goed uitgeruste en getrainde reserve-eenheden (60 DI en 68 DI). Het merendeel van deze versterkingen zou over zee vervoerd moeten worden van Duinkerken naar Vlissingen. Zij zouden een bescheiden Nederlandse troepenmacht van twee regimenten infanterie die onder bevel stond van schout-bij-nacht H.J. van der Stad, moeten versterken. De Commandant Zeeland rekende bij zijn verdediging op de Bathstelling die de vijand de toegang tot Zuid-Beveland zou moeten ontzeggen en vervolgens op zijn hoofdverdedigingslinie, de Zanddijkstelling.

(Bron: Eindrapport Commissie Brand van Middelburg)